

ایفا کند. تشکیل اتحادیه‌ها یا ائتلاف‌های موضوعی (فرهنگی-تمدنی، اقتصادی، سیاسی، امنیتی و حتی نظامی) میان این سه کشور و یا ائتلاف‌های بزرگتری با حضور این سه کشور به همراه چین، روسیه، ازبکستان و... نیز در آن شرایط ممکن خواهد بود و به نظر بسیار سودمند برای هر سه کشور باشد.

۳. ایران- پاکستان: چنانچه پیشتر گفته شد، پیشینه روابط دو کشور پیشینه مثبتی است و اکنون نیز در وضعیت مناسبی از جهت سیاسی، اقتصادی و فرهنگی قرار دارد هرچند مسائل مهمی مثل طرح لوله گاز صلح به صورت حل نشده باقی است و ناظر به گسترش مناسبات اقتصادی آسیایی که روندی فزاینده را سپری می‌کند می‌توان این گونه مسائل را نیز بار دیگر در قالب طرح‌های جامع و به هم پیوسته مطرح کرد. اما در رابطه به تأثیر طالبان بر روابط میان ایران و پاکستان باید گفت که هر دو کشور علاقه مند به نزدیک ساختن بیشتر صاحبان قدرت در افغانستان به سوی خود هستند و شاید از این منظر نوعی رقابت بین طرفین وجود داشته باشد ولی سطح این رقابت به گونه‌ای نیست که تولیدکننده بحران یا مشکلی جدی بین طرفین باشد (الا در صورت وقوع جنگ میان پاکستان و افغانستان که پیشتر به آن اشاره کردیم). ناامنی در افغانستان نیز قطعاً به ضرر هر دو کشور ایران و پاکستان است و می‌توان ناظر به این هدف مشترک راهبردهای منطقه‌ای خوبی را پیش گرفت. ادامه وضعیت سخت اقتصادی در افغانستان نیز برای دو کشور مشکل ساز خواهد بود و منطقی است که ایران و پاکستان بکوشند راه برون رفتی برای وضعیت نسبتاً قفل شده مناسبات میان افغانستان و جهان بیابند و برای این کار می‌توان اقدام مشترک میان ایران، پاکستان، چین، روسیه، ازبکستان، ترکمنستان و قطر مفید فایده باشد. احتمالاً در شرایط کنونی ارتش پاکستان علاقه مندی بیشتری به همکاری با جمهوری اسلامی ایران برای آرام سازی بلوچستان (در دو سوی مرز) نشان دهد چرا که در شرایط حساسی قرار گرفته و ادامه فعالیت گروهک‌ها در بلوچستان می‌تواند مورد طمع بیشتر سرویس اطلاعاتی هند یا حتی رژیم صهیونیستی و... برای ناآرام سازی پاکستان قرار گیرد و بایستی ذیل توافقات صورت گرفته میان بخش‌های نظامی جمهوری اسلامی ایران و پاکستان این مسأله را نیز دنبال کرد.

به عنوان جمع بندی اگر نکته ای است بفرمایید.

در نهایت می‌توان گفت که طالبان افغانستان و شکل گیری دولت دوم ایشان اثر منفی بر رابط ایران و پاکستان نداشته است و با اتخاذ راهبردهای صحیح و جامع می‌توان همین وضعیت را منشأ اثر مثبت بر روابط دو کشور قرار داد هرچند در این مورد نیز حتماً بایستی ملاحظه کرد که دولت مردان کنونی افغانستان احساس هم آوا شدن ایران با پاکستان در رابطه با منازعات میان پاکستان و افغانستان را نکنند چرا که چنان وضعیتی سوق دهنده ایشان به سمت کشورهای رقیب یا متخاصم با جمهوری اسلامی ایران خواهد گردید.

احتمالاً در
شرایط کنونی
ارتش پاکستان
علاقه مندی
بیشتری به همکاری
با جمهوری
اسلامی ایران
برای آرام سازی
بلوچستان (در دو
سوی مرز) نشان دهد
چرا که در شرایط
حساسی قرار گرفته
و ادامه فعالیت
گروهک هادر
بلوچستان می‌تواند
مورد طمع بیشتر
سرویس اطلاعاتی
هند یا حتی رژیم
صهیونیستی و...
برای ناآرام سازی
پاکستان قرار
گیرد و بایستی
ذیل توافقات
صورت گرفته میان
بخش‌های نظامی
جمهوری اسلامی
ایران و پاکستان این
مسأله را نیز دنبال
کرد